

Dát obyčejným věcem neobyčejný rozměr

Vzpomínky na mého tatínka Ludvíka Kadlečka, výtvarníka a režiséra
animovaných filmů pro děti

Ivana Petrová

V roce 2018 by oslavil už devadesát let. Nedožil se, bohužel. Myslím si, že lidé skromní, pracovití, tvořiví, za kterými zůstává dílo rozdávací radost, by měli mít možnost žít a tvořit v plné síle aspoň až do stovky. Taky proto, abychom je stihli víc vnímat, pozorovat a nasát více ten jejich přístup a třeba si vzít i inspiraci. Protože když jsme malé děti, nevnímáme skoro nic z toho, je pro nás prostě tatínek. Když jsme v pubertě, chceme se odlišovat. A pak máme už svoje rodiny, starosti a práce. A zastavit se není čas. A pak litujeme, ale to už bývá pozdě.

Samozřejmě se mi z dětství hodně vybavuje. To když se podívám na předměty, které mě doma obklopovaly a dodnes většinu z nich mám. Třeba moje hlava – busta – z bílé sádry. Posadil mě tenkrát na kuchyňskou linku a modeloval. Byly mi tak tři nebo čtyři roky. Jak to, že to tak umí? Až později jsem se dozvěděla, že studoval sochařinu u prof. Bartoše v Hradci Králové a pak i na VŠ UMPRUM v Praze u prof. Wágnera.

Taky se mi doma vždycky líbil dřevěný jezdecký portrét Jana Žižky a krásná koza rohatá. Kdo to vyřezal? Oba objekty stály vysoko na polici. No taky tatínek. Za války se učil se dřevem v Králikách a pak ho vzal do učení pan řezbář Kubíček z Jablonného nad Orlicí. Práce se dřevem byla vyústěním a pokračováním rodinné tradice. Doma v Hylvátech to totiž hodně vonělo dřevem. Jeho tatínek i dědeček byli venkovskými koláři. Ještě dnes vidím dílnu plnou dřeva a cítím vůni čerstvých pilin, které zaplňovaly celý jeden dílenský kout. A v tom pobíhal pes Balík, který nás vždy vítal vrtěním svého chundelatého ocásku a piliny roznášel po celém domě i zahradě.

Jako malá holčička jsem samozřejmě vnímala, že tatínek chodí do práce a pracuje. A že pracuje s paní Týrlovou, kterou jsem skoro každý den potkávala. Všechno, jak má být. Ale že se už v této době dostavil první velký úspěch z přehlídky v Karlových Varech za film Proč pláče žirafa, to jsem nezaznamenala. A proč úspěch? Jako první filmář totiž rozehrál do příběhu obyčejná plochá dřívka, takovou dětskou skládačku. Už tehdy jsem měla být pyšná. Jenže já to netušila, tatínek se nikdy nechlubil. A pracoval dál.

Jednou jsem dostala k svátku kuličku. Takovou velkou, skleněnou a moc krásnou. Mohlo mi být tak šest nebo sedm let. Kde ji koupil? Ne, vyrobili ji skláři a ona se stala hlavní hrdinkou ve filmu Kulička. Ten film už jsem začala vnímat. A začala jsem poznávat, že filmy pro děti se mohou vyrábět i z materiálů, které máme kolem sebe. Anebo takové, se kterými si rády hrají děti, např. dřívka, textil, sklo, vlna, plastelína. A proto je výtvarník výtvarníkem, tvůrčím pracovníkem a umělcem, protože dokáže dát těmto obyčejným věcem neobyčejný rozměr, dokáže jim vdechnout život a ve filmu nás dokáže vtáhnout do děje příběhu, rozesmát nás a bez zbytečných slov všechno zařídit jen obrazem a využít k tomu právě možnosti onoho materiálu. Celý film nás pak pobaví tak, že odcházíme z kina spokojeni, že vše, i přes nezbytné napětí, dobře dopadlo. Prostě nám zařídí takové „pohlazení na duši“.

Takto jsem začala uvažovat až mnohem později, až v dospělém věku, kdy už jsem měla „nadíváno“ a až jsem se taky začala o tento náš animovaný film z ateliérů zajímat a až bylo víc příležitostí filmy vidět. První příležitostí, na kterou si vzpomínám, byly dny před Vánoce-mi. To pro nás, děti zaměstnanců, uspořádali na ateliérech promítání pohádek. Šli jsme do studia! To byla událost! A tam jsme všichni viděli, jaké pohádky pro nás tatínkové natočili. A ještě jsme dostali čokoládovou kolekci. Krásné období.

Další příležitostí byl samozřejmě Festival filmů pro děti ve Zlíně. Vzpomínám si, že v této době jsem snad poprvé byla na práci svého tatínka pyšná. To když jsme se se třídou účastnili promítání a zrovna dávali některý z filmů, na kterém spolupracoval. A když ten film pak byl oceněn a on byl vyvolán na jeviště, byla jsem moc pyšná.

V této době hodně pracoval s vlnou. Doma se taky objevovala různobarevná klubíčka

a já pozorovala, jak jemná práce to s nimi je, aby se mohli vykouzlit veselí sněhuláček nebo vánoční stromeček. A pak i Hvězda betlémská. Krása. A k práci doma si vždycky pouštěl Vivaldiho. Nebo Mozarta či Bacha. Pohoda. Klid.

Když jsem jednou přišla ze školy domů, byl u nás na návštěvě takový velký pán s veselýma očima. Byl mi představen jako Zdenek Seydl. A doma se objevily knížky s jeho ilustracemi. A na stěně velký obraz nakreslený křídou na velké desce černou jako školní tabule. Kočička spolkla rybičku. Ludvíkovi Seydl. Visel v dětském pokoji a já jsem se na něho dívala z postele. Dodnes visí v pokoji mého syna. A začalo období moduritu – formely. Úžasné možnosti a úžasný prostor pro výtvarníkovu fantazii. A to se dětem líbí.

Stále nevím, jak dokázal všechno stihnout. Přemýšlet o svých filmech, vychovávat doma nás dva puberťáky, shánět materiál na stavbu domu a ještě chodit na moje třídní schůzky, když jsem byla na gymnáziu. A nevzpomínám si, že by řekl – nemám čas. Je pravda, že prořídly rodinné nedělní a prázdninové výlety po vlastech českých a slovenských. Na jeden výlet, kdy mi bylo tak šestnáct let, vzpomínám dodnes. Přijeli jsme tenkrát na takovou chalupu. Uvítala nás příjemná a usměvavá paní v šátku a vysoký statný muž v holínkách.

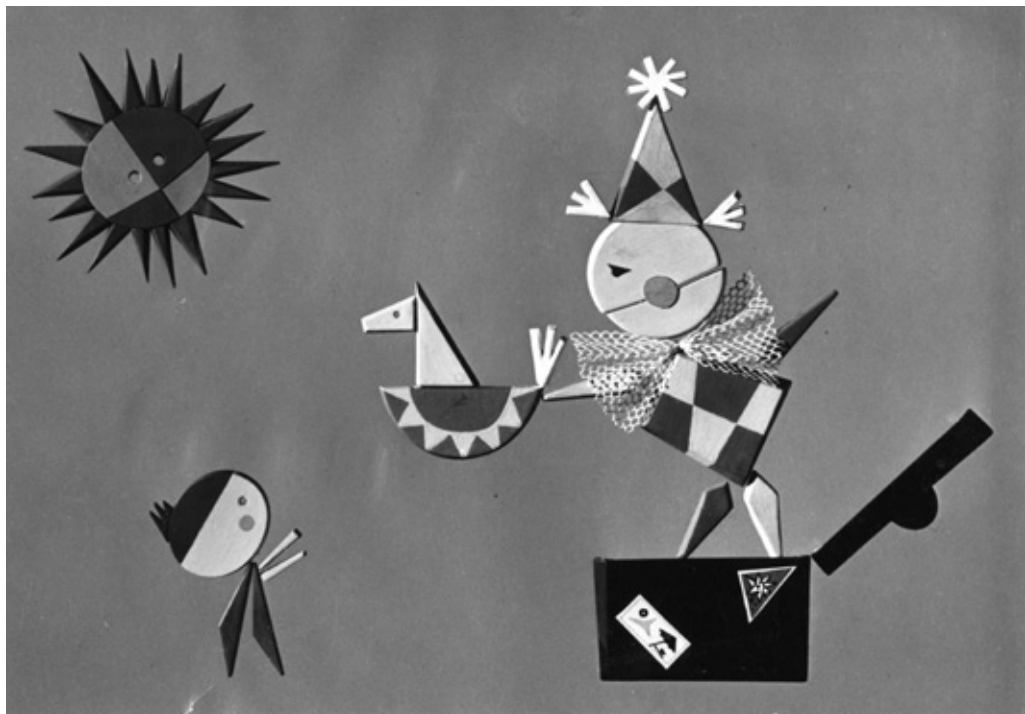

Obr. 1: Ludvík Kadleček a Hermína Týrlová při tvorbě výtvarných návrhů k filmu *Dvě klubíčka*, 1962, režie Hermína Týrlová, výtvarník Ludvík Kadleček.

Tatínkův spolužák ze zlínské UMPRUM Zdeněk Němeček a jeho paní Kornelie. Nejen že se vzpomínalo, ale byla započata spolupráce pro další tvůrčí období a nový materiál – vystřihávanky paní Kornelie. Vznikl film *Toman a lesní panna*, ale taky znělka tehdejšího pořadu *Zpívání/Spievanky* a další.

A tak bych mohla ve vzpomínkách pokračovat. Obdivuju, že pro výtvarné náměty svých filmů oslovoval renomované výtvarníky a nechal se jimi inspirovat. Spolupracoval třeba s Květou Pacovskou (Nezbedníci), s Janem Kudláčkem (Železné boty), s Pravoslavem Radou (Myši kočičiny) a s Vladimírem Grošem (Autíčková romance). Celoživotně pak spolupracoval se scénáristou panem Milanem Pavlíkem ze Staré Boleslavi. Vše jsem vnímala již mnohem víc. Byla jsem dospělá, a i když jsem bydlela se svojí rodinou jinde, práci tatínka i úspěchy a ocenění, která za svoji tvorbu dostával, jsem sledovala. Taky jsem si trochu přála umět něco jako on. Ale svoje výtvarné pokusy jsem schovávala do šuplíku nebo jsem je rovnou vyhodila. Slabá vůle nebo málo odhodlání jít za věcí? Nevím. Tatínkovi ta vůle, síla, trpělivost a odhodlání nechyběly. Pochopila jsem to na premiéře filmu *Autíčková romance*, na kterou nás pozval. Do filmu totiž vložil svoji celoživotní lásku k autům. Určitě to téma nosil dlouho v sobě. Přidal mistrovskou práci výtvarníka a režiséra, ohromnou dávku fantazie a cit pro dětského diváka. Filmem však potěšil i diváky dospělé. Zase to „pohlazení na duši“. Prolíná celým filmem a vlastně i celou jeho tvorbou.

Stejně trpělivě spolupracoval mnoho let s bratislavskou televizí. Vyrobil pro ni řadu večerníčkových seriálů. Hrají se v televizi dodnes. Na podzim roku 2008 byl do Bratislavy pozván paní Katarínou Minichovou, aby na IX. Bienále animácie Bratislava převzal Čestnou medaili Albína Brunovského za výrazný přínos v oblasti animovaného filmu pro děti. A kromě této

Obr. 2: Scéna z filmu *Dobrý den, klaune*, 1964, režie Ludvík Kadleček, výtvarník Václav Dobrovolný, Ludvík Kadleček.

významné ceny přivezl i tričko, na kterém je zmíněná medaile natištěná. Dodnes ho s hrdostí nosím. Nejen jako vzpomínku a poděkování. Ale taky proto, že to byla poslední cesta tatínka spojená s prací. Pár dní poté onemocněl a pak už jsme jezdili jen za doktory. Jeho vůle po uzdravení byla veliká. Vždyť když se takový výtvarník učí znovu držet tužku, nakreslit rovně pár čárek nebo poznatelný obrázek... „Aspoň abych se uměl podepsat“. Pracovali jsme na tom každý den.

A tak i když neumím kreslit jako on, nikdy nevytvořím dílo jako on, i když mi nikdy nic nenutil, stihl mi toho hodně předat. Nenápadně jsem tak celoživotně dostávala lekce výtvarného umění, bezpečně jsem uměla rozlišovat práce našich výtvarníků a získala jsem i celoživotní vztah k hudbě. A ještě mnohem víc. Navenek to možná není vidět. Ale je to všechno uvnitř. Moc za všechno děkuji.

Obr. 3: Ludvík Kadleček (vlevo) se Zdenkem Seydlem, 1970–1971. |

Obr. 4: Scéna z filmu *Jak ulovit mamuta*, 1982, režie Ludvík Kadleček, výtvarník Pravoslav Rada. |

Obr. 5: Scéna z filmu *Slova, slova, slova*, 1988, režie a výtvarník Ludvík Kadleček. |